

ਅੰਨਾਸਾਹੇਬ ਬਾਪੂਸਾਹੇਬ ਪਾਟੀਲ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਨਾਮ

ਬਲਵੰਤ @ ਬਲਾਸਾਹੇਬ ਬਾਬੂਸਾਹੇਬ ਪਾਟੀਲ (ਮ੍ਰਿਤਕ)
ਲੀਗਲ ਰਿਪ੍ਰੈਜੈਂਟੇਟਿਵਜ਼ ਅਤੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਦਿ.

ਜਨਵਰੀ 6, 1995

[ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਐਸ. ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਐਨ. ਵੇਂਕਟਾਚਲਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ—ਪਹਿਲੇ—ਨਾ-ਵੰਡਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ—ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸਾਈ—ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ—ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ—ਨਾ-ਵੰਡਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ—ਵਟਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ—ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਟੇਲਾਂ (ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ) ਐਕਟ, 1962 ਦੁਆਰਾ 1.1.1963 ਨੂੰ 'ਪਟੇਲ ਵਟਨ' ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ—ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 5—ਕੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ, ਵਟਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੇ ਵਟਨਦਾਰ ਦੀ ਸਵੈ-ਅਰਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ—ਨਹੀਂ—ਵਟਨਦਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪੂਰੇ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ—ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ।

ਸੀਮਾਂਕਨ ਐਕਟ, 1963—ਲੇਖ 65—ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ਾ—ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ—ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ—ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ 1956 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਬੀ ਖੁਦ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁਰਸ਼ ਸਦੱਸ ਸੀ। 'ਪਟੇਲ ਵਟਨ' ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਦੋ ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਮਾਪਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੇਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਟਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ, ਨਾ-ਵੰਡਣਯੋਗ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਟੇਲਾਂ (ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ) ਐਕਟ, 1962 1 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਪਟੇਲ ਵਟਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬੀ. ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਜੋ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵਿਭਾਜਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬੀ ਦੀ ਨਿਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵਿਭਾਜਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪਟੇਲ ਵਟਨ' ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ 1965 ਵਿੱਚ ਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਟਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬੋਝ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ। ਚੂੰਕਿ ਇਹ ਵਟਨਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਸੀ, ਜਾਇਦਾਦ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ।

ਉਹਨਾਂ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਜਾਇਦਾਦ ਸਨਦ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਅਰਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜਸਵ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਵਟਨਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਵਟਨ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ 1956 ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ, ਰਿਵਾਜ ਅਨੁਸਾਰ,

ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਬੀ ਵਿੱਚ 1956 ਵਿੱਚ ਵੇਸਟ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸ ਹੀ ਬੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਬਣਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਕੋਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੰਡ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਲਾਸ ਜੀ. ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਚੰਦਰ ਵਾਈ. ਦਲਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਿਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਗਸਤ 16, 1955 ਨੂੰ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ਾ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਵਤਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 (1) ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ, ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੇ ਵਤਨਦਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ : 1.1. ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪਹਿਲਾ ਜਨਮਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਾ-ਵੰਡਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਜਨਮ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਚਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾ-ਵੰਡਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਨੇ ਜੋਇੰਟ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ। ਸਿਰਫ ਖਾਣੇ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਵਿੱਚ ਵਿਛੋੜਾ ਦਿਖਾਉਣਾ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਹਿੰਦੂ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੋਰ, [1993] ਸੱਪ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 32, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1.2 ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੇਵੇਨਿਊ ਪਟੇਲਸ (ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ) ਐਕਟ, 1962 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਤਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਵਾਕਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵਾਜ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਾਕਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੇਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰਯੋਤਵਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ, ਵਤਨ ਦਾ ਦਫਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈ ਜੋ ਵਤਨਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ। ਐਕਟ 1 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 ਲਾਗੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 1956 ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਤਨਦਾਰ ਵਜੋਂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਤਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਡੇ ਲੀਨੀਅਲ ਨਰ ਵੰਸ਼ਜ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ। ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ 1965 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਸਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ, ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 15 ਏਕੜ 20 ਗੁੰਠਾਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ।

1.3 ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਇਦਾਦ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰੀ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਗਈ।

2.1 ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ,

ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੈਚਿਊਟ ਆਫ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

2.2 ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰ ਨੂੰ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਹੱਕ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਲਈ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੈਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

2.3 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬ-ਸ. (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ.5 ਦੁਆਰਾ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਵਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਲੇਟ ਸਟਿਊਲ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵੈਰੀ ਹੱਕ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੇ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੈਰੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਾਵੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ।

2.4 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ, ਰੇਖਾਗਣਿਤ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਉੱਥੇ ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹੱਕ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ, ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ।

2.5 ਇਹ ਦਾਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਵੈਰੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਜਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਹੱਕ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵੰਡਣਯੋਗ ਤੋਂ ਵੰਡਣਯੋਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਨਾਗਰਿਕ ਅਪੀਲਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ : ਨਾਗਰਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 32 (ਐਨ) ਦਾ 1980 ਆਦਿ ਆਦਿ।

28.6.77 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਬੰਬਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਏ. ਨੰਬਰ 162 ਦਾ 1969 ਵਿੱਚ।

ਯੂ.ਆਰ. ਲਲਿਤ, ਵੀ.ਐਨ. ਗਣਪੁਲੇ, ਵੀ.ਡੀ. ਖੰਨਾ, ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਐਸ.ਕੇ. ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ, ਮਿਸ ਪੁਨਮ ਕੁਮਾਰੀ, ਏ.ਐਸ. ਭਾਸਮੇ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ, ਪੀ.ਐਚ. ਪਾਰੇਖ, ਈ.ਆਰ. ਕੁਮਾਰ, ਮਿਸ ਸੇਫਾਲੀ ਫਜ਼ਲ, ਵੀ.ਬੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਨ. ਸ਼ਰੇਫ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੰਬਈ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਖਾਤਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਆਮ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਾਗਰਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 32/80 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਆਪਤ ਤੱਥ ਹਨ। ਬਾਪੂ ਅੰਨਾ ਪਾਟਿਲ (ਛੋਟੇ ਨਾਮ ਲਈ ਬੀ.ਏ. ਪਾਟਿਲ), ਅੰਨਾ ਸਾਹੇਬ, ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਹਿਲੇ ਮੁਦਾਈ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਉਰਫ ਬਲਾਸਾਹੇਬ, ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 79/67 ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਕੇਲਹਾਪੁਰ, 31 ਅਕਤੂਬਰ 1956 ਨੂੰ ਮਰ ਗਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਅੰਨਾ ਸਾਹੇਬ ਦੇ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਪੁਰਸ਼ ਸਦੱਸ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਲਕਸ਼ਮੀਬਾਈ, 4ਵੀਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਇਕ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਪਟੇਲ ਵਟਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਸਿਵਾਏ ਰੁਕੜੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 359 ਅਤੇ 172/8 ਹਨ ਅਤੇ ਕੁੱਲ 15 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਠਾਸ ਦੇ ਹਨ, ਮਾਪਾਂ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪਟੇਲ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਵਟਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ, ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ, ਵੰਡਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰੈਵੇਨਿਊ ਪਟੇਲਸ (ਦਫਤਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ) ਐਕਟ, 1962 (ਛੋਟੇ ਨਾਮ ਲਈ 'ਐਕਟ') 1 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਪਟੇਲ ਵਟਨਾਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਕਾਰਨ, ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਧੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 15 ਏਕੜ ਅਤੇ 20 ਗੁੰਠਾਸ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਡਿਕਰੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 162/69 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਜੂਨ 28, 1977 ਨਾਲ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਕਲਗੋਂਡਾ ਬਾਬਗੋਂਡਾ ਬਨਾਮ ਬਲਗੋਂਡਾ ਕਲਗੋਂਡਾ, 78 ਬੋਮ. ਐਲ.ਆਰ. 720 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਲਵੰਤ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਵੰਡਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਈ) 'ਪਟੇਲ ਵਟਨ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਟੇਲ ਦੇ ਦਫਤਰ, ਵਟਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆਂ। 'ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ' s.2(d) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਨਿਯਮ, ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ, ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ, ਆਰਡਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ, ਵਤ-ਹੁਕੂਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਾਧਨ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਟਮ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋਵੇ, ਪਟੇਲ ਵਟਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਅਤੇ ਕਿਹੜਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਿਨ s.2(1) (a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਐਕਟ. 'ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਤੰਦਰ' ਨੂੰ s.(i) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਤੰਦਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਟੇਲ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨੀ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਓ। 'ਡਬਲਯੂ ਅਤੰਦਰ', , (k) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਪਟੇਲ ਵਟਨ ਵਿੱਚ ਖਾਨਦਾਨੀ ਰੁਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ ਵਟਨ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਟਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਸਰੀਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਵਟਨਦਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। 'ਵਟਨ ਜ਼ਮੀਨ' ਨੂੰ s.2(1)(1) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਟਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਜੋਂ। 'ਵਟਨ ਜਾਇਦਾਦ' ਰਹੀ ਹੈ ਚੱਲ ਅਤੇ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮੇਤ s.2(1)(m) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਯੋਜਿਤ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਪੈਟ ਦਾ ਖਾਨਦਾਨੀ ਦਫਤਰ! ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਕਦ ਭੁਗਤਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੇਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਢਵਾਉਣਾ ਧਾਰਾ 3 ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਟਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ, ਰਿਵਾਜ, ਬੰਦੋਬਸਤ, ਅਨੁਦਾਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਜਾਂ ਸਨਦ, ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਵਟਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਦਿਨ ਤੋਂ -

(a) ਸਾਰੇ ਪਟੇਲ ਵਤਨ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ;

(b) ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਵਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਵਤਨ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ;

(c) ਧਾਰਾਵਾਂ 5, 6 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਸਾਰੀਆਂ ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮੁੜ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮੁੜ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੋਡ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾ ਅਲੀਨੇਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੋਣ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

s.4 ਅਧੀਨ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ (ਅ) ਤੋਂ (ਈ) ਤੱਕ ਦੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਉਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅੰਤਿਮ ਹੋਵੇਗਾ। s.5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ s.3 ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਲਈ ਗਈ ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨ, ਬਿਨਾਂ ss.6 ਅਤੇ 9 ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਵਤਨ ਦੇ ਵਤਨਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਵਤਨਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ, ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਗੁਣਾ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਵਤਨਦਾਰ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਬੰਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

s.5(1) ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਜਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। s.3 ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ s.5 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੁਆਰਾ, 1 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਪਟੇਲ ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਫਤਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਤਨ ਸੰਪਤੀ ਅਤੇ ਵਤਨਦਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। s.5(1) ਅਧੀਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ, s.3 ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਲਈ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਤਨ ਦੇ ਵਤਨਦਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਵਤਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਮੁੱਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਉੱਤੇ। ਵਤਨਦਾਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। s.5(1) ਅਧੀਨ ਮੁੜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਅਤੇ s.5 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੱਤਾਤਰੇਯ & ਓਰਸ. ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ ਅਤੇ ਓਰਸ., [1993] ਸੁਪ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 32, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਂਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਨਾ 39 ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ ਜੋ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਮਰਦਾਰ, ਦੂਜੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਨਾਲ ਉਤਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਵੰਡਣਯੋਗ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹਨ, ਬਰਾਬਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ; ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਈ ਪਾਬੰਧੀਆਂ ਜਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੰਨਾ 42 ਤੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਅਗਾਂਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵੰਡਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉਤਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤ ਨਾਲ

ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਵੰਡਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਂ ਰਿਵਾਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਸਧਾਰਣ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵੰਡਣਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਵਤਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਤਨਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ, ਚਲ ਜਾਂ ਅਚਲ, ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਂਟ ਆਦਿ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਰਦ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਉਮਰਦਰਾਜ ਨੂੰ ਵਤਨ ਅਤੇ ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਤਨ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਪਰਿਣਾਮ ਵਜੋਂ ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਅਤੇ ਵਤਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ, ਵਤਨ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਦਾਇਤਵਾਂ ਸਮੇਤ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰਯੋਤਵਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੇਂ ਗ੍ਰਾਂਟ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਤਨਦਾਰ ਹਿੰਦੂ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਾਰੋਸ ਬਿਸਤੋ ਦੇਸਾਈ ਆਦਿ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਖੰਡਤੇ ਤਿਰਮਲ ਦੇਸਾਈ ਆਦਿ ਆਦਿ., [1982] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 341, ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਿਧ ਅਲੀਨੇਸ਼ਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਐਕਟ 1955, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪ੍ਰਥਮਜਨਮ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੰਡਗੋਲ ਦੇਸ਼ਗਤ ਐਸਟੇਟ ਇੱਕ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਐਸਟੇਟ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਨੂੰ 1955 ਦੇ ਐਕਟ 22 ਅਧੀਨ ਵਤਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਸਵਰੂਪ ਰੇਖਾਕਿਤ ਪ੍ਰਥਮਜਨਮ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਰਗਨਾ ਵਤਨ ਦੇ ਕਾਰਜਾਲਯ ਦੇ ਪਦ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਰਗਨਾ ਵਤਨ ਦੀ ਅਵਿਭਾਜਿਤਤਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਵਾਜ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵਤਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਤਨ ਦੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਮੁੜ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਖੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਖਾਸ ਸਨ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਤਨਦਾਰ ਹੈ।

ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਗਹਿਣ ਵਿਚਾਰ ਉਪਰੰਤ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਤਨ ਦਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਰਨਾ ਵਤਨ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਤਨਦਾਰ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਜੋਇੰਟ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਵਿਭਾਜਿਤਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਨੋਇਤਾ ਨੂੰ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਧਾਰਕ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉੱਤਰਜੀਵੀਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਆਪਣਾ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋਇੰਟ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਵੱਡੇਰੇ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਅਵਿਭਾਜਿਤਤਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਵਾਜ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਆਮ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਆਮ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਨਮ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਉੱਤਰਜੀਵੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਮਿਤਾਕਸ਼ਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਜੋਇੰਟ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ, ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਕ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਕ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਅਣਵੰਡਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੋਇੰਟ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ, ਜੋ ਅਜੇ ਵੀ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਉੱਤਰਜੀਵੀਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਵਿਭਾਜਿਤਤਾ ਦੇ ਰਿਵਾਜ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਛੋਟੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਜੋਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਮ ਨਾਲ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ

ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵ ਉਸੇ ਵਤਨ ਦੇ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਵਤੰਦਰ ਵਿੱਚ ਮੈਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ- ਵਤਨਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਵਤਨ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੇ। ਦੋ ਧਾਰਕ ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਨਿਰਲੇਪ ਜ਼ਮੀਨ. ਵਤਨ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਬੁਝਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਮਿਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦਾ ਉਦਭਵ ਸ.3 ਦੇ ਅਧੀਨ 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਬਤੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤਾਉ ਤੋਂ ਨਹੀਂ। ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਬਦਲਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਤਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਾਜਸਵ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ। ਵਾਰਸ਼ਾਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਸ.4 ਦੇ ਅਧੀਨ 1955 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਤਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸ.4 ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਵਤਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੋਲ ਵਤਨ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹਿੱਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਰਾਸਤ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਪਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਤਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਵਤਨ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰਾਸਤੀ ਹਿੱਤ ਸੀ, ਉਹ 'ਉਸੇ ਵਤਨ ਦੇ ਵਤਨਦਾਰ' ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਵਤਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ। ਜੇਇੰਟ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਤਨਦਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਧਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਪੂਰੇ ਜੇਇੰਟ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਲਕਸਮੀਬਾਈ ਸਦਾਸਿਵ ਦਾਤੇ ਬਨਾਮ ਗਣੇਸ਼ ਸੰਕਰ ਦਾਤੇ, 79 ਬੰਬ. ਐਲ.ਆਰ. 234 ਅਤੇ ਧੌਂਡੀ ਵਿਠੇਬਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਦੇਵ ਦਗਡੂ, ਬੰਬ. ਐਲ.ਆਰ. 29ਸੀ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਡਗੌਡਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਉਹੀ ਅਨੁਪਾਤ ਆਪਣੇ ਬਲ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਵਤਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਤਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਵਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਵਾਜ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ, ਵਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਾਕਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੇਲ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰਯੋਤਵਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ, ਵਤਨ ਦਾ ਦਫਤਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ, ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਹਿੰਦੂ ਜੇਇੰਟ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਬਣ ਗਈ ਜੋ ਵਤਨਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜੇਇੰਟ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹੋਲਦਾਰ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਵਾਰਸ਼ਾਤੀ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ। ਐਕਟ 1 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸੁਕਸੈਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956, ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, 1956 ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਤਨਦਾਰ ਵਜੋਂ ਵਾਰਸ਼ਾਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਤਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਨੀਅਲ ਮਰਦ ਵੰਸ਼ਜ ਯਾਨੀ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ। ਮੁੜ-ਗ੍ਰਾਂਟ 1965 ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਸਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ, ਅੰਨਾ ਸਾਰੇਬ, ਮੁਦਾਈ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ 15 ਏਕੜ 20 ਗੁਣਠਾਂ ਵਿੱਚ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਿਆ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਬਲਵੰਤ ਦੇ ਨਾਲ। ਕਾਲਗੌਡਾ ਬਾਬਗੌਡਾ ਪਾਟੀਲ ਬਨਾਮ ਬਾਲਗੌਡਾ ਕਾਲਗੌਡਾ ਪਾਟੀਲ & ਓਰਸ., [1989] ਸੁਪ. 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 246, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨਾਗੇਸ਼ ਬੀ. ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕੇਸ ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਤ-ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਟੇਲ ਵਤਨ ਸੰਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਕਿਬੇ ਬਨਾਮ ਪੁਰੁਸੋਤਮ ਰਾਓ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ (1984) ਐਸ.ਸੀ 1121, ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਐਮ.ਪੀ. ਰਿਜ਼ਰਵਡ (ਇਨਾਮ ਲੈਂਡਸ) ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ. ਲੈਂਡ ਰੈਵੇਨਿਊ ਕੋਡ ਅਧੀਨ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਅਤੇ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਨਾਮ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀ ਜੇਇੰਟ ਫੈਮਿਲੀ ਸੰਪਤੀ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਵਿਭਾਜਿਤ ਸੰਪਤੀ ਜੋ ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰਸ਼ਾਤੀ ਵੰਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਟਵਾਰੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵੱਖਰਾ ਕਬਜ਼ਾ। ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਕੋਲ

ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵੱਪਾ ਤਮਮਨੱਪਾ ਕੈਰਾਬਨ ਬਨਾਮ ਪਰਸੱਪਾ ਐਚ. ਕੇ. ਉਰਬਨ ਐਂਡ ਓਰਸ., (1994] 4 ਸਕੇਲ 750, ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ (ਕੇ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਐਨ. ਵੈਂਕਟਚਲਾ, ਜੇ.ਜੇ.) ਨੇ ਨਾਗੋਸ਼ ਬੀ. ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਨਲਗੋਂਡਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਹੀ ਡੀ. ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਲੇਜ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜੁਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਲਈ ਅਬੋਲਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1961 ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ .. ਸ਼ਿਵੱਪਾ ਸਤੱਪਾ ਮੁਰੂਗੁਡੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. v. ਰਾਮੱਪਾ ਐਸ. ਮੁਰੂਗੁਡੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ., ਸੀ.ਏ. ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 1973 ਦਾ 944 ਨੰ ਮਿਤੀ 25 ਨਵੰਬਰ 1986 ਨੂੰ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਇਦਾਦ ਪਰ ਵਤਨਦਾਰ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਜਾਇਦਾਦ। ਨਾਗੋਸ਼ ਬੀ ਦੇਸਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਕੀਬੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਦੋ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਈ ਬੈਂਚ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਚਿਤ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੰਦੂ ਕਾਲੱਪਾ ਪਾਟਿਲ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ & Ors. v. ਬਾਲਾਗੋਂਡਾ ਐਸ. ਪਾਟਿਲ, (1971) 1 SCJ 429 ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਐੱਫ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਤ-ਹੁਕੂਮ ਵਤਨ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਨਟਮਸਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਵਟ ਹੁਕਮ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੁਆਰਾ, ਵਾਰਸ਼ਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਟੰਦਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ (ਨਵਾਵਾਲਾ) ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਾਰਸ਼ਾਈ ਦੁਆਰਾ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਵਟਨ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸਫਲ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਕਾਨੂੰਨ, ਰਵਾਇਤੀ ਜਾਂ ਕੋਡੀਫਾਇਡ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਕਾਰਜ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ (ਉਸ ਸਮੇਂ) ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਰੇਖਿਕ ਪ੍ਰਾਇਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵਟਨ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੱਕ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੁੜ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ, ਸੰਪਤੀ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਕੋਲਹਾਪੁਰ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1920 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ, ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹਾਲ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2267/80

ਉਪਰੋਕਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 16 ਅਗਸਤ, 1955 ਨੂੰ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਵਿਧ ਬੇਦਖਲੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, 1955 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਤਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

1963 ਦੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਲੇਖ 65 ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਚਲ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ, ਜੇ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਹਿੱਤ ਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ਾ ਇੱਕ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਭਾਵ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਲੇਖ 65 ਅਧੀਨ, ਬੇਝ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸੰਦਿਗਧ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ

ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ, ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੌਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਅਸੰਦਿਗਧ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਕਬਜ਼ਾ ਅਸਲ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਜਿੱਥੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਸ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੀਮਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਰਲੇਖ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਿਰਲੇਖ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

ਹਿੰਦੂ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਏਕਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰ ਨੂੰ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੋਪਾਰਸੀਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਉੱਤੇ ਭਾਰ ਭਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸੁਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਹੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਆਨੰਦ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਲਈ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਵੈਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਬ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ.5 ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਦੀ ਦਾ ਵਿਭਾਜਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਬਾਰਾ ਗ੍ਰਾਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਵਾਦੀ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਲੇਟ ਸਕੈਡਿਊਲ ਸੰਪਤੀ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਖਾਸ ਹੱਕ, ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵੈਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਵੈਰੀ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੜ੍ਹਾ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਲੀਨੀਅਲ ਪ੍ਰਾਈਮੇਜੈਨੀਚਰ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਬੰਟਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ, ਉਥੇ ਦੇ ਮੁਦਾਈ ਨੂੰ ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਦਾਵਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਦਾਈ ਦੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੱਕ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾ-ਵੰਡਣਯੋਗ ਤੋਂ ਵੰਡਣਯੋਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਬਜ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਲੇਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2485/85

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਇਲਾਵਾ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 17 ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਮੀਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੂਰੀ ਉੱਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਯੋਗ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਡ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ 1955 ਦੇ ਐਕਟ 22 ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ, ਉਹ ਮਾਲਕਾਂ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਡ ਹੈ। ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਮੀਨ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾ-ਵੰਡਯੋਗ ਤੋਂ ਵੰਡਯੋਗ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਅਪੀਲ ਵੀ ਚੂੰਕਿ C.A. 32/80 ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਤੋਂ 8 ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਏਲੀਨੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਜਬੂਰੀ ਲਈ ਸੀ। ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰਾਲਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲਤ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਇਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3200 - 01/91

ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਜਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਏ. 32/80 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2557/93

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1277/73 ਵਿੱਚ, ਸਨਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਵਤਨਦਾਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਐਕਟ 22 ਦੇ 1955 ਵਿੱਚ। ਜਾਇਦਾਦ ਨੇ ਸਵੈ-ਅਰਜਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੰਡ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੀ.ਏ. 32/80 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੈਕਰਡ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਹੈ ਅਸਥਿਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦਾ। ਸਨਦ ਐਕਸ. 70 ਅਤੇ 71 ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਐਕਟ 22 ਦੇ 1955 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਈ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 32/80 (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਨਵੰਬਰ 7, 1981 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1377/73 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉਠਾਉਣ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ

ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate